

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

20 ΙΟΥΝ. 2017

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Μαρούσι, 27-6-2017
Αρ.Πρωτ.: 107202 /Φ1 ΕΞ.
63119 εισ.

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
e-mail : tke@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 23 20
FAX : 210-344 32 45
N

ΠΡΟΣ : Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Υ Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ: 1. Υπουργείο
-Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
(Γραφείο κ. Υπουργού)
2. Βουλευτή κ.
-Λευτέρη Αυγενάκη
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ : «Απάντηση στην Ερώτηση
με αριθμό 4951/10-4-2017»

Απαντώντας στην Ερώτηση με αριθμό 4951/10-4 -2017, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Λευτέρης Αυγενάκης με θέμα «Αθρόα φυγή Ελλήνων στο εξωτερικό», καθώς και σε θέματα της αρμοδιότητάς μας σχετικά με την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Για πρώτη φορά στη χώρα, διαμορφώνεται και υλοποιείται συγκροτημένη στρατηγική στήριξης νέων επιστημόνων με τη δημιουργία βιώσιμων προοπτικών σταδιοδρομίας στον ακαδημαϊκό/ερευνητικό και στον ιδιωτικό/επιχειρηματικό τομέα, με έμφαση στις επιχειρήσεις έντασης γνώσης.

Η στρατηγική αυτή βασίζεται σε τρεις άξονες:

- Τη δημιουργία ευκαιριών εργασίας και προοπτικών σταδιοδρομίας και εξέλιξης σε ελκυστικά και ποιοτικά επιστημονικά ή επιχειρηματικά περιβάλλοντα.
- Τη λειτουργία της Πολιτείας ως υποστηρικτή και ρυθμιστή ερευνητικών και καινοτόμων δράσεων τις οποίες αδυνατεί να στηρίξει ο ιδιωτικός τομέας.

- Τη συνεισφορά της Πολιτείας ως «εμπνευστή» στην ανάπτυξη εμβληματικών πρωτοβουλιών που χαρακτηρίζονται από μεγάλη προστιθέμενη επιστημονική, κοινωνική και οικονομική αξία.

Στο πλαίσιο αυτό έχουν γίνει οι ακόλουθες ενέργειες:

1) Θεσμικές / Νομοθετικές παρεμβάσεις

Μια σειρά θεσμικών και νομικών παρεμβάσεων έχουν ήδη αναληφθεί προς την κατεύθυνση αυτή, όπως ο νόμος 4429/2016 για την ίδρυση του ΕΛΙΔΕΚ καθώς και ο νόμος 4386/2016 για την Έρευνα που βελτιώνουν τις εργασιακές συνθήκες και τις κάνουν ελκυστικές για την διεξαγωγή ερευνητικού έργου στα ΑΕΙ και Ερευνητικά Κέντρα της χώρας. Για παράδειγμα, οι νέοι επιστήμονες έχουν πλέον το δικαίωμα να επιλέγουν το είδος της σύμβασης που επιθυμούν (σύμβαση εργασίας ή σύμβαση έργου) και να είναι οι ίδιοι Επιστημονικοί Υπεύθυνοι για την υλοποίηση ερευνητικών έργων που έχουν προτείνει και έχουν κριθεί θετικά. Το μέτρο αυτό επιτρέπει την ανάδειξη της δημιουργικότητας των νέων επιστημόνων και δημιουργεί προοπτικές για την μελλοντική τους πορεία. Οι παρεμβάσεις αυτές σε συνδυασμό με την έγκριση πλήρωσης μετά από πολλά χρόνια 1000 νέων θέσεων μελών ΔΕΠ τα Πανεπιστήμια και 100 νέων θέσεων Ερευνητών στα Ερευνητικά Κέντρα, για τη διετία 2017-18, αναμένεται να προσελκύσουν «νέο αίμα» μέσα στο ακαδημαϊκό /ερευνητικό σύστημα αποτρέποντας με αυτό τον τρόπο τη φυγή των νέων επιστημόνων προς το εξωτερικό αλλά και την επιστροφή εκείνων οι οποίοι έχουν ήδη φύγει και θέλουν να επιστρέψουν στην Ελλάδα.

Επίσης, ο νέος αναπτυξιακός νόμος που έχει διαμορφώσει το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης ευνοεί τη δημιουργία και ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων παρέχοντας σημαντικά κίνητρα για την στήριξή τους.

2) Χρηματοδοτικές παρεμβάσεις

Κατά το 2015, έτος ιδιαίτερα δύσκολο οικονομικά, οι συνολικές δαπάνες για την Έρευνα στη χώρα, πλησίασαν το 1% του ΑΕΠ (ιστορικά υψηλό για την χώρα), ποσό που αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 200 εκ. ευρώ περίπου σε σχέση με το 2014. Αναλυτικότερα:

2.1 Δημόσια Χρηματοδότηση (ΤΠ και ΠΔΕ)

Πραγματοποιήθηκε αύξηση των επιχορηγήσεων για την Έρευνα κατά 30% το 2016 από τον Τακτικό Προϋπολογισμό, ενώ το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων αυξήθηκε από 97 εκ. ευρώ το 2014, σε 148 εκ. ευρώ για το 2016.

2.2 ΕΣΠΑ 2014-2020

Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) έχει εκπονήσει τη Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3) 2014-2020, η οποία είναι εστιασμένη στην παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας, με βασικό πυλώνα την Έρευνα, την Τεχνολογική Ανάπτυξη και την Καινοτομία. Η Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020 αποτελεί ευκαιρία για μια διαφορετική μορφή ανάπτυξης και πλαίσιο για αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας, του brain-drain εξαιτίας της κρίσης και ανεργίας των νέων, και ενδυνάμωσης της οικονομίας της γνώσης, ποιότητας και οργάνωσης. Η Στρατηγική αυτή σχεδιάζεται και υλοποιείται παράλληλα τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, μέσα από διεργασίες αλληλεπίδρασης μεταξύ των δύο επιπέδων.

Οι θεματικές προτεραιότητες και δραστηριότητες της έρευνας και καινοτομίας για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, είναι οι εξής:

- Αγρο-διατροφή
- Βιοεπιστήμες & Υγεία - Φάρμακα
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
- Ενέργεια
- Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη
- Μεταφορές και εφοδιαστική αλυσίδα

- Υλικά και Κατασκευές
- Πολιτισμός – Τουρισμός – Πολιτιστικές & Δημιουργικές Βιομηχανίες (ΠΔΒ)

Οι προτεραιότητες αυτές εντοπίστηκαν μέσω διαβουλεύσεων με τους χρήστες και εμπλεκόμενους φορείς για κάθε τομέα εθνικού ενδιαφέροντος σύμφωνα με την Στρατηγική της «Έξυπνης Ειδίκευσης» και ενσωματώθηκαν στο κείμενο της Εθνικής Στρατηγικής «Έξυπνης Εξειδίκευσης», η οποία εγκρίθηκε από την Ελληνική Κυβέρνηση στις 27/8/2015 (ΦΕΚ 1862Β-27/8/2015) και έλαβε την σύμφωνη γνώμη και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΓΔ Περιφερειών στις 22/10/2015).

Επιπλέον η ΓΓΕΤ έχει αναλάβει την υποχρέωση να επικαιροποιεί και να προσαρμόζει τα παραπάνω μέσα από δυναμικές και ανοιχτές διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης καθ' όλη τη διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου 2014-20.

Τέλος, η ΓΓΕΤ, εκτός από την προκήρυξη των δράσεων που προαναφέρθηκαν, διατηρεί και επικαιροποιεί Μητρώο Αξιολογητών στην Ελλάδα και το Εξωτερικό, οι οποίοι χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και την πιστοποίηση έργων ΕΤΑΚ που προκηρύσσονται σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Σε αυτό το Μητρώο μπορούν να εγγραφούν και επιστήμονες που έχουν μεταναστεύσει στο εξωτερικό, διατηρώντας με αυτό τον τρόπο μια συνεχή επικοινωνία και επαφή με τα δρώμενα στον τομέα της Έρευνας και της Καινοτομίας. Οι δράσεις του ΕΣΠΑ αναμένεται να οδηγήσουν στη δημιουργία τουλάχιστον 9.000 θέσεων για νέους επιστήμονες κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

2.3 ΕΛΙΔΕΚ

Παράλληλα ιδρύθηκε το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ). Οι πόροι του ΕΛΙΔΕΚ προέρχονται από την 15-7-2015 δανειακή σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) καθώς και από το ΠΔΕ.

Η Ίδρυση του ΕΛΙΔΕΚ αποτελεί μία βαθιά διαρθρωτική τομή στον χώρο της Έρευνας στη χώρα και δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες και προοπτικές για νέους επιστήμονες, στοιχείο ιδιαίτερα σημαντικό στις σημερινές συνθήκες κρίσης.

Πιο συγκεκριμένα, ο σκοπός του ΕΛΙΔΕΚ είναι:

- 1) Η χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων στο πλαίσιο του σκοπού και των πόρων του Ιδρύματος, καθώς και της εθνικής στρατηγικής για την έρευνα και την καινοτομία.
- 2) Η χορήγηση υποτροφιών για τη διεξαγωγή διδακτορικών διατριβών και την υλοποίηση μετα-διδακτορικών έργων.
- 3) Η χρηματοδότηση για την αγορά επιστημονικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας.
- 4) Η προβολή του έργου που επιτελείται στα ΑΕΙ και ΕΚ και η απήχηση που έχει στην κοινωνία.
- 5) Η υποστήριξη για τη δημιουργία νεοφυών επιχειρήσεων προς εκμετάλλευση ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Με βάση σχετική απόφαση (ΦΕΚ Β/1066/28.3.2017), πραγματοποιήθηκε ο ετήσιος προγραμματισμός των δράσεων και η κατανομή πόρων ύψους 88.830.000,00 ευρώ του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ), για το έτος 2017, ως εξής:

- 1) Ποσό δεκαπέντε εκατομμυρίων ευρώ (€ 15.000.000,00) για τη χορήγηση υποτροφιών σε Υποψήφιους Διδάκτορες για τις Επιστημονικές Περιοχές: Φυσικές Επιστήμες, Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογικές, Επιστήμες, Επιστήμες Ζωής, Κοινωνικές, Ανθρωπιστικές, Επιστήμες και Τέχνες. Το εν λόγω ποσό αναλύεται ως εξής:

α) Ποσό πέντε εκατομμυρίων (€ 5.000.000,00) αφορά την αύξηση της δημόσιας δαπάνης της με αρ. πρωτ. 185494/12/31-10-2016 1^{ης} Προκήρυξης της ΓΓΕΤ για «Υποτροφίες ΕΛΙΔΕΚ για Υποψήφιους Διδάκτορες»,

β) Ποσό δέκα εκατομμυρίων ευρώ (€ 10.000.000,00) αφορά την προκήρυξη υποτροφιών για Υποψήφιους Διδάκτορες, η οποία θα δημοσιευθεί τον Ιούλιο του 2017.

2) Ποσό δεκαπέντε εκατομμυρίων ευρώ (€15.000.000,00) για την Ενίσχυση Μεταδιδασκτόρων Ερευνητών/τριών. Με το εν λόγω ποσό θα αυξηθεί η δημόσια δαπάνη της με αριθ. 3094/12/9-01-2017 1^ης Προκήρυξης της ΓΓΕΤ «Ερευνητικών Έργων ΕΛΙΔΕΚ για την ενίσχυση Μεταδιδασκτόρων Ερευνητών /τριών».

3) Ποσό είκοσι τριών εκατομμυρίων (€ 23.000.000,00) για την Ενίσχυση Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών στις Επιστημονικές Περιοχές: Φυσικές Επιστήμες, Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογικές Επιστήμες, Επιστήμες Ζωής, Κοινωνικές, Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες, ως εξής: Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων για μέλη ΔΕΠ και Ερευνητές /τριες, η οποία θα δημοσιευθεί τον Ιούνιο του 2017.

4) Ποσό τριάντα εκατομμυρίων (€30.000.000,00) για την ενίσχυση του Ερευνητικού Εξοπλισμού, ως εξής: Προκήρυξη για την Προμήθεια Ερευνητικού Εξοπλισμού, η οποία θα δημοσιευθεί τον Οκτώβριο του 2017.

5) Ποσό πέντε εκατομμυρίων οχτακοσίων τριάντα χιλιάδων ευρώ (€ 5.830.000,00) για τη Δράση «Επιστήμη και Κοινωνία» και Εμβληματικές Δράσεις, ως εξής: Προκήρυξη για την Ενίσχυση της Αλληλεπίδρασης Επιστήμης και Κοινωνίας, καθώς και Προκηρύξεις για Εμβληματικές Δράσεις, οι οποίες θα δημοσιευθούν τον Νοέμβριο του 2017.

Επίσης, στο πλαίσιο της από 15-7-2016 προαναφερθείσας σύμβασης με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα επενδύσεων χορηγήθηκε προκαταβολή 18 εκ ευρώ. Με τις πιστώσεις αυτές η ΓΓΕΤ προχώρησε σε δύο προκηρύξεις:

1^η) Για τη χορήγηση Υποτροφιών σε υποψήφιους Διδάκτορες

2^η) Για τη χρηματοδότηση ερευνητικών έργων με επιστημονικούς υπεύθυνους μεταδιδάκτορες.

Η πρώτη προκήρυξη βρίσκεται σε στάδιο αξιολόγησης των 2119 προτάσεων που υποβλήθηκαν για τη χορήγηση υποτροφιών σε Υποψήφιους Διδάκτορες. Υπολογίζεται ότι θα χορηγηθούν 500 περίπου υποτροφίες (περίπου το 25% των προτάσεων που υποβλήθηκαν).

Σε ό,τι αφορά τη δεύτερη προκήρυξη, έχουν υποβληθεί 1.669 προτάσεις για ερευνητικά έργα Μεταδιδασκτόρων Ερευνητών/Ερευνητριών. Επισημαίνεται ότι οι 155 προέρχονται από Μεταδιδάκτορες, οι οποίοι βρίσκονται στο εξωτερικό. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει την κατ' αρχήν απήχηση αυτής της δράσης στην προσπάθεια αναστροφής του φαινομένου brain drain.

Οι ωφελούμενες ομάδες είναι τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικά Κέντρα, Επιχειρήσεις, νέοι ερευνητές και επιστήμονες. Συνολικά οι δράσεις του ΕΛΙΔΕΚ αναμένεται να υποστηρίξουν για τα επόμενα 3 χρόνια περισσότερους από 4000 νέους επιστήμονες με συστηματικές προσκλήσεις για τη διεξαγωγή ερευνητικών έργων και να αποτελέσουν ένα πρώτο βήμα για την ανατροπή της μεγάλης φυγής επιστημόνων στο εξωτερικό.

2.4 Υπέρ-Ταμείο Επιχειρηματικών Συμμετοχών

Για τη δημιουργία ευκαιριών δραστηριοποίησης εξειδικευμένων επιστημόνων στον ιδιωτικό τομέα, δημιουργήθηκε τον Δεκέμβριο του 2016 το Υπέρ-Ταμείο Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Equifund), το οποίο αποτελεί μια επενδυτική πλατφόρμα, με πολλαπλασιαστικό αντίκτυπο στην οικονομία και στην κοινωνία και παρέχει τη δυνατότητα ανεύρεσης χρηματοδότησης μέσω συμμετοχών/συνεπενδύσεων στις κεφαλαιακές ανάγκες για την δημιουργία και ανάπτυξη νέων και καινοτόμων επιχειρήσεων. Σε αυτό μετέχει το Ελληνικό Δημόσιο και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (European Investment Fund/EIF).

Το σχέδιο αυτό αποτελεί μία συγκροτημένη, συστηματική και ολοκληρωμένη αναπτυξιακή προσπάθεια για την αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και ιδεών

με σκοπό την στήριξη της καινοτόμου επιχειρηματικότητας. Δίνεται έμφαση στη νεανική επιχειρηματικότητα, κατά τρόπο που για πρώτη φορά εφαρμόζεται στη χώρα.

Το αρχικό συνολικό κεφάλαιο του Υπέρ-Ταμείου ανέρχεται σε 260 εκ. ευρώ, εκ των οποίων 200 εκατ. ευρώ προέρχονται από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους και 60 εκατ. Ευρώ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (EIF). Αναμένεται να υπάρξει σημαντική μόχλευση πόρων από Ευρωπαϊκούς ή Διεθνείς φορείς, Ιδιωτικές επενδύσεις και Περιφέρειες με τελικό στόχο τη διαθεσιμότητα κεφαλαίων ύψους 1 δις € να κατευθυνθούν σε Ελληνικές επιχειρήσεις.

Το Υπέρ-Ταμείο θα περιλαμβάνει τρία Ταμεία:

- 1) Το Ταμείο «Παράθυρο Καινοτομίας», το οποίο αποσκοπεί στη μετάφραση αξιοποιήσιμων ερευνητικών ιδεών και αποτελεσμάτων σε επιχειρηματικές δράσεις. Το Παράθυρο Καινοτομίας θα στηρίζει δομές ενίσχυσης της νεανικής κυρίως επιχειρηματικότητας, όπως τεχνολογικά πάρκα, θερμοκοιτίδες καθώς και δομές επιτάχυνσης (Accelerators) και μεταφοράς τεχνολογίας (Technology Transfer Fund TT Fund), όπως στήριξη πνευματικής ιδιοκτησίας, δημιουργία start up κ.α. και θα στοχεύει σε ομάδες/ έργα ή/και νεοφυείς επιχειρήσεις (start-ups) προερχόμενες από ΑΕΙ, Ερευνητικά κέντρα ή άλλους οργανισμούς με σημαντική ερευνητική δραστηριότητα. Ο στόχος είναι η αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων που βρίσκονται σε ώριμο στάδιο τεχνολογικής ετοιμότητας, μέσω της διαμόρφωσης επιχειρηματικών σχεδίων, τη στήριξη πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων δράσεων για την οικονομική και επιχειρηματική αξιοποίησή τους.
- 2) Το Ταμείο «Πρώιμης Επιχειρηματικότητας», με στόχο τη στήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων στα αρχικά τους στάδια και,
- 3) Το Ταμείο «Μεγέθυνσης», που θα στηρίζει επόμενα στάδια ανάπτυξης καινοτόμων επιχειρήσεων.

Τέλος, θα πρέπει να τονισθεί ότι για την βέλτιστη αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού της διασποράς προετοιμάζονται νέες δράσεις οι οποίες θα διευκολύνουν την διασύνδεση καταξιωμένων επιστημόνων που για ποικίλους λόγους δεν μπορούν να επιστρέψουν μόνιμα στην χώρα, με το ερευνητικό οικοσύστημα στην Ελλάδα.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΦΩΤΑΚΗΣ

Εσωτερική διανομή

1. Γραφείο κ. Αν. Υπουργού
2. Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας
3. Τ.Κ.Ε.